

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 54.

V Ljubljani, v sredo 6. oktobra 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Istra še bolj — tužna!

V Istri, dne 4. oktobra.

Prav je pisala pred vseslovenskim shodom tržaška „Edinost“, da zatirani isterski Slovani nimamo kaj posebnega pričakovati. Res je bil shod velikanskega pomena, a za našo tužno Istro ni nič boljše, da, še slabše je, kajti vlada nas tlači, kakor še nikdar poprej. Italijani pa imajo povsod prosto roko. In to se godi uprav v ovem času, ko se naši poslanci pogajajo kot udje večine z vlado. Najbrže hoče vlada prisiliti naša poslanca, da izstopita iz večine, da potem tem ložje vstopijo italijanski priliznjenci in hinavci. Tako si mi mislimo, drugače si ne moremo tolmačiti zadnjih dogodkov v Istri.

V oprtaljski občini je zmagala nedavno hrvatska stranka. Italijanski odborniki so začeli „štrajkati“ in vlada je odbor razpustila. Prepričani smo, da je to storila edino le iz vzroka, ker je hrvatska stranka imela v novem odboru večino.

Še večjo, da, v nebo vpijočo krivico je zadnje dni, kakor čujemo, storila slovenski stranki v občini Pomjan nad Koprno. Že meseca svečana je namestništvo uničilo volitve in razpustilo odbor, ki se niti delovati ni pričel. Seveda, tako je zahtevala italijanska klika, in ž njo gospod okrajni glavar v Koprno. Obeh srčna želja je bila, da bi na ta način tem ložje zmagala pri državno-zbornih volitvah IV. kurije italijanska stranka, ker na ta način bi propadel naš vrli poslanec Laginja. Srčna želja glasovite žene v Trstu bi bila povsem izpolnjena. Vlada je imenovala občinskim upraviteljem c. kr. uradnika v Koprno. A ker je bil mož pošten in je postopal povsem postavno, moral se je umakniti. Poslala je vlada nato neko pijanče, ki se ni sramovalo v pijanosti celo v svojem smradu se valjati. Tudi ta je šel, ker ni imel več obstanka. In sedaj čujemo, in je žali Bog resnica, da je storilo namestništvo,

— najbrže na predlog okrajnega glavarja v Koprno — slovenski stranki nezaslišano krivico ter imenovalo občinskim upraviteljem moža, katerega je isto namestništvo pred leti vrglo z županskega stola iz vzroka, ker je delal kot predsednik volilne komisije pri dveh volitvah očitne krivice. Mož je strasten, da, najstrastnejši pristaš italijanske stranke. Ta mož se ni bal vpričo vladnega komisarja delati očitnih krivic, dasi ga je na to komisar opomnil. In tega moža je namestništvo imenovalo celo občinskim upraviteljem, in ravno pred občinskimi volitvami! Mi si tega drugače ne moremo razlagati, kakor da ga je imenovalo edino le z namenom, da bo pri novih občinskih volitvah zopet delal, kakor nekdanj, in tako pridobil italijanski stranki zmago. Po pravici in postavnim potom namreč italijanska stranka nikakor ne zmagala; zato je treba za predsednika volilne komisije moža, ki zna. Da je krivica še večja in zmaga še bolj getova, imenovani svetovalec občinskega upraviteljstva prvi voditelj italijanske stranke v občini pomjanski, mož, ki cepi v srca mladeži že leta in leta protiaustrijski in protidinastični čut, „prvi in največji rogovilež“, kakor ga je dobro imenoval poslanec Spinčič na shodu v Ljubljani.

Nočemo dalje razpravljati teh krivic, ker se nam to stude, le nekaj si daznemo vprašati: Ali nas Slovane v Istri res hoče namestništvo uničiti in vzeti nam vse pravice? Ravno s tem činom, ki se pa tudi drugod lahko dogodi, je namestništvo storilo očitno, vnebovpijočo krivico slovenskemu prebivalstvu v občini pomjanski in očitno stopilo na stran italijanske protidinastične stranke! Ali res kdo misli, da bomo Slovani vedno krotka jagnjeta? Ne, pomni naj — in ta glas gre, kakor čujemo, po vsej županiji, — „predstoječe občinske volitve ta dva moža nikdar ne bodeta zvršila!“ Bojimo se najhujšega, ker kri ni voda! Odgovor bodo dajali oni gospodje, ki bi po vsi sili radi, da pride na krmilo občine

protiaustrijska, protidinastična stranka. Voditelji slovenske stranke si prizadevajo pomiriti ljudstvo, ki je silno razburjeno, a ljudstvo ne čuje več. Imenuje naj se občinskim upraviteljem pošten mož, bodisi Italijan, ali Nемеc, ali kar hoče, samo da je pošten in nepristranski. Sedanji upravitelj Gognaz in njegov svetovalec Bartolich — mora pa to vedeti tudi namestništvo — sta v delanju krivic prvaka, kakoršnih ima italijanska stranka malo po Istri. In vender jima je namestništvo poverilo tako častna, in pri volitvah odločilna mesta! „Umakniti se morata!“ tako zahteva sedaj ljudstvo.

Ubogo ljudstvo, kaj si storilo, da te tako tepó! A potolaži se, vsi vrage so se zoper tebe zavezali, samo eden ti je še ostal — Bog! Zaupaj vanj in ne rabi sile, ker sila le tebi škoduje. Vsaka majhna krivica, ki jo ti storiš, bo desetkrat bolj kaznovana, kakor pa največja krivica, ki jo stori tvoj nasprotnik. Res je, dokler bodo odločevale malovredne ženske, nimaš boljšega pričakovati. To so zloglasni „višji oziri“, ki so pa v Trstu jako nizki! A pomni, narod moj, „svaka sila do vremena!“ Zaupaj v Boga, prihodnost je slovenska! Združi se in bodi pripravljen!

Šolski Dom v Gorici.

Znane so naše politične stiske in razmere po vsej slovenski domovini, znano tudi, kako se postopa z nami v vseh, osobito pa v šolskih zadevah od one strani, kateri bi bila sveta dolžnost, varovati in braniti naše pravice z ozirom na državni zakonik in našo zvestobo do našega vladarja in do države. Mesto tega podpira se naše ljute nasprotnike ter se jim kaže pot, po kateri jim je hoditi, da ne pridemo mi do svojih pravic.

Spoznavši natanko ono točko, na katero je treba utrditi vzvod, da bi se z njegovo pomočjo povzdignili do višje stopinje omike in

„Salonska knjižnica.“

I. zvezek: „O te ženske!“ Spisal Fran Govekar.
(Konec.)

V zadnji noveli: „O te ženske!“ se opisuje na znani brezobzirni način brez zanimivosti in verjetnosti kar troje nezvestih žensk; pri tem pisatelj ponavlja vedno ene in iste fraze, predstavlja vedno edne in iste prizore. In s to novelo je zbirka teh pikantnih novelic končana.

Za gotovo trdimo, da poštenemu čitatelju one ne bodo povzročale nobenega zadovoljstva, pač pa nevoljo, mržnjo, in to do skrajnosti. Pisatelju pa gotovo tudi ne pomorejo do priznanja in slave. Saj so ti umotvorili izvestno najslabši, kar jih je kdaj prihajalo iz njegovega peresa. Pisatelj ne bi bil smel pozabiti, da, kar je dobro, povoljno za podlistek, katerega ljudje navadno le površno čitajo in proč vržejo, ne dostaja kot posebno delo, kot knjiga, katere namen je razvedrevati, zabavati in podučevati čitatelja v trenotkih, posvečenih miru, duševnemu oddihu in srčni utehi.

V podrobno preiskovanje in pretresovanje posameznih teh novelic se nisem spuščala, kakor bi bila v drugem slučaju rada storila, ker bi bilo pod mojo častjo. Moja obširna kritika in moje opazke, katere sem o splošni Govekarjevi

pisavi pred meseci na tem mestu izrazila, veljajo tudi sedaj, a to še v pomnoženi meri. Jedin napredek, katerega bi imela v pisavi teh njegovih novopriobčenih spisov omeniti, bi bil ta, da se je pisatelj izogibal tujk in pa onih znanih novostrojarskih vzdihljajev. A zato sta tu logika in umetnost, toliko potrebni lastnosti vsakega dobrega umotvora, še uprav v povojih. Samo en primer, da ne bom preobširna. V teh novelicah nam pisatelj z neko posebno ljubeznijo zaporedoma popisuje žensko nogo od pete pa góri do kolena. Vse te „nožice“ so oblečene v svilene nogovice, tudi „nožice“ revne vaške učiteljice, katere spodnja krila se kar „izgubivajo v morje širokih belih čipk“. Vprašam: ali je kaj takega verjetno in sploh možno? — Učiteljica na deželi — in vrh tega še početnica — morala bi vso svojo mesečno plačo žrtvovati „morju širokih belih čipk“. Svilene nogovice pa učiteljice menda samo po imenu poznajo ter so sploh zadovoljne, ako si od svojih slabih letnih dohodkov pri-skrbljujejo dobrih pavolnatih nogovic.

A še bolj nelogično in budalasto je trjenje, da bi taka blazirana in našemljena pupika, kakor je gospica Albina v noveli: „Primo loco“, prosila za mesto učiteljice v skromni kmečki vasi.

In takih neverjetnostij, takih budalostij in nelogičnostij kar mrgoli v tej knjižici, in so

same posledice nepremagljivega pisateljevega hrepenenja po interesantnem, po pikantnem.

Da tudi njegovi dovtipi v teh novelicah niso baš „salonski“, dokazuje naj samo ta-le njegov izrek na strani 107.: „Gledališča sem se že privadil, kakor stenica stražniške pričine“.

Obžalujem, da sem bila primorana ostro obsojati I. zvezek tega novega podjetja, a, kakor pisatelj Govekar le zaradi „ljube resnice“ — dasi prav dobro vé, da ljudje v obče tako ne živé in ne govore — vrže brez daljnega pomisleka na papir, kar mu narekujejo njegova še ne dozorela pamet, njegova bujna domišljavost in njegova vroča strastnost, tako i jaz samo iz ljubezni do resnice, do poštenja in do pravega napredka čutim se primorano, raztrgati krinko, s kojo se ta novi literarni prorok pred svetom šemi. Malo me gane, da v predgovoru navaja pisatelj v svojo obrambo neki naduti rek Balzac-ov — ki ni baš priporočevanja in posnemanja vreden mož — da se sklicuje na Jurčiča in Kersnika, koja sta baje tudi risala življenje po resničnosti, in da celo estetika Stritarja imenuje svojim privržencem. Jurčič in Kersnik sta bila res realistična pisatelja, in sicer precej svobodne realistične, a morala in dostojnost nista v njunih spisih nikoli trpeli, ali le redko kdaj. Prepričana sem, da, ko bi ta dva veleuma še živela,

napredka, ustanovili so naši prvoborniki po trudapolnem prizadevanju in preziraje vse nasprotstvo od ljutih naših nasprotnikov in drugih merodajnih činiteljev zasebno ljudsko šolo v Gorici, kjer se je pozgubavala prej naša mladina v mlakah brezposelnega pohajkovanja in moralnega propada. In glej! Ta prizadevanja in to početje obrodilo je v kratkem sad, kakoršnega ni nikdo pričakoval. Naše učilne so se polnile z mladino, ki je z veseljem hodila in hodi še danes v naše zavode ter vidno napreduje v vsakem oziru, kar mora vsacega rodoljuba razveseliti.

Toda ti zavodi stanejo mnogo, naše ljudstvo žrtvuje na leto za nje ogromne svote, preko 10.000 glđ. pobirajo na leto ti zavodi. In potreba postaja vedno večja, vedno se oglašča več mladine v naše šole, treba je skrbeti, da se šola razširi, a treba skrbeti tudi za višjo omiko. Treba je skrbeti za obrtne šole za dečke in deklice, za višjo deklisko omiko in za dobre gospodinjske šole. Vsega tega nam primanjkuje.

A kar je pri vsem tem žalostno, je pač to, da so vsi dosedanji naši zavodi pod streho, ki ni naša, tako da bi lahko danes ali jutri prišli na ulico. Poleg vsega pa pobira le najemščina velike svote, ki niso v nikakem razmerju s šolskimi prostori.

Uvažuj vse to in zaupajoč v božjo pomoč in milosrčno roko naših sorojakov, sklenili so naši voditelji, nakupiti posebno poslopje v to svrhu ter je razširiti in prirediti za „Šolski Dom“, ki nam je potreben kakor ribi voda.

Tukaj na skrajni meji naše mile domovine imamo pač mnogih želja in mnogih potreb. Kako potreben nam bi bil „Narodni Dom“, „Sokolski Dom“ itd? A vse to smatramo sedaj za razkošje, ki mora čakati ugodnejših časov. Poprijeti se nam je pač le onega, kar nam je neobhodno potrebno.

Toda, ako hočemo priti do svojega smotra, obračati se moramo za pomoč na zunaj, kajti naše moči so po tolikih žrtvah in tolikem naporu oslabele. Zato prosimo vse rodoljube, katerim je na tem ležeče, da se povzdignejo prava omika, napredek in prosveta na Goriškem, da nam prihite v pomoč!

Goričan.

Shod avstrijskih zdravniških zbornic v Gradcu.

Dne 2. oktobra t. l. so se zbrali v Gradcu vsi zastopniki zdravniških zbornic avstrijskih, razun zastopnika češkega in južnotirolskega, ki sta obolela na poti. Kranjske zdravnike je zastopal g. primarij dr. Vinko Gregorič. Shod so pozdravili marki Baquehem, državni namestnik štajarski, podžupan graški in deželni zdravstveni referent dr. Schnediz. Razpravljale so se

izvestno ne bi odobraval Govekarjevih nazorov in njega cinične, nesramne pisave. Dokaz temu je tudi dejstvo, da se je Kersnik takoj odtegoval javnemu pisateljevanju, ko so se novostrujarji začeli pokazovati v literarnem taboru.

Kar se pa tiče Stritarjeve naklonjenosti do Govekarjeve „muze“, imam tudi svoje pomislike. Da bi Stritar, oni idejalni, polnočutni Stritar, ki je v svoji zreli moški dobi ganil in navduševal nas s svojimi vzvišenimi, idejalno-krepostnimi spisi, da bi on, ki je pred nedavnim časom s peresom — v „Ljub. Zvonu“ — in z besedo — v slovenskem klubu na Dunaju — odločno in strogo pobijal novostrujarstvo, da bi zdaj on kot častitljivi starček naenkrat spremenil svoje nazore! — Ne morem tega verjeti in z menoj gotovo nihče ne, kdor slavnega pisatelja tudi kot človeka pozna. Da je to res, bila bi pač žalostna prikazen kameleonske posebnosti človeške narave. Prepričana sem, da pisatelj Govekar niti ne piše iz lastnega nagiba in kot kakov iznajditelj, temveč po nagonu one mogočne od Židov propagirane novodobne sile, ki se je kot kuga lotila možganov puhlih, vročih glav mladine, katera ima betvico nadarjenosti in podvzetja, a tudi neizmerno častihlepnosti. — To je ona sila ali strastnost, katera hlepi po nečem, kar je zavsem novo, nenavadno, četudi malo modro, izprijeno in prismojeno. Uverjena sem tudi, da

jako važne stvari, a poudarjalo se je tudi od strani vseh odposlancev, da se mora vlada bolj ozirati na skupne vloge zbornic, da ne bode trpel njih ugled in njihovo delovanje. Samo lokalnega pomena ne sme njih vpliv biti, ne smejo biti samo nekak birokraški stroj, njih vpliv se mora kazati pri zboljšanju razmer skupnega stanu V to svrhu se je soglasno sklenilo, odposlati deputacijo k ministerstvu, da vse te pritožbe glede pomanjkljivosti zborničnega zakona, zakona o bolniških blagajnah, plače sodnijskih zdravnikov, na katere prošnje se vlada ni popolnoma nič ozirala, v spomenici izroči ministru ter ga prosi, da bi vlada uvaževala pritožbe zdravniškega stanu, kateri ima gotovo važno mesto v našem socijalnem življenju. Gledé zborničnega zakona se je sklenilo prositi, naj se zbornična obveznost razširi tudi na c. kr. uradne zdravnike. Ti imajo veliko privatnih služb, pri katerih pridejo vendar večkrat v kolizijo z zbornično-obveznimi zdravniki. Kako naj tedaj zbornica postopa, ako c. kr. zdravnik ne pripada zbornici in nima častno sodišče nobenega vpliva? Če pa ni mogoče tega doseči, naj se pa vlada opozori na ukaz c. kr. ministerstva z dné 9. aprila 1887. leta, vsled katerega c. kr. vladni zdravniki ne smejo prevzeti nobene privatne službe, pri kateri bi utegnili priti v kolizijo ali pa bi bili omejeni. Nadzorovanje bolniških blagajnic pa spada v nadzorstvo c. kr. okr. zdravnika, toraj se ta ne more samega sebe nadzorovati. Ali naj bo plača pavšalirana, ali se naj pa zahteva prosta, izvolitev zdravnika, prepušča se posameznim zbornicam, da to po krajevnih razmerah uredi. Opozorilo se je posebno na določilo zborničnega zakona, po katerem morajo one blagajne, katere hočejo biti enakopravne z okrajnimi bolniškimi blagajnami, a ne preskrbe svojim članom niti zdravnik, niti zdravil, dodati 50% od bolnišnine v to svrhu. Toraj se je izračunilo v ministerstvu, da pripada v obče 50% bolnišnine za zdravnika in zdravila. Koliko od te svote, katero se prav lahko izračuna po odbitku lekarniškega računa, pa pride na zdravnika? Še deseti del ne. Toraj se vidi, za koliko so zdravniki prikrajšani. Tu je treba stroge organizacije zdravniškega stanu, ki mora tudi nase gledati. Nobeden ne gleda na zdravnika, če se mu slabo godi. Soglasno se je odklonila razširjatev disciplinarne pravice, da bi se začasno ali pa popolnoma prepovedala izvršitev prakse. Pač pa se je predlagalo in sprejelo, da naj se denarna kazen do 500 glđ. poviša, ter da ni nobenega ugovora zoper rzsodbo častnega sodišča, razun če se je pripetila kaka formalna napaka. Če vlada potrdi to določbo, bodo umazani židovski zdravniki, sosebno na Dunaju in na Poljskem, malo drugače gledali, kajt nesramnost teh ljudij presega že vse meje. O prislovih zdravnikov, kakor

v desetih letih bode pisatelj Govekar povsem drugače mislil in sodil o svojem dosedanjem pisateljskem delovanju in o svojih nazorih, nego zdaj, in da se jih bode celo sramoval. In sramovati se svojih dejanj, je pač največa kazen, katera more zadeti človeka, ki je vede zašel na kriva pota.

Pisatelju v prid in čast, a narodu v blagor bi bilo torej želeti, da razum, dostojnost in poštenost čem preje premagajo njegovo zaslepljenost, da bode on v dobi svojih najboljših in najčilejših močij uporabljeval jih v popisovanje prikupnejših prizorov ter krepostnejših značajev, nego jih nahajamo v tem najnovjšem njegovem delu. Naj svobodno popisuje življenja temne in krute strani, bēdo in grehe sveta, ako k temu res čuti poseben poklic, piše naj tudi resnično, a nikoli ne pretirano, temveč verjetno, vselej pa umetno, da beseda ne žali čitalca in mu ne vzbuja podlih čutil. Kdor ne zna tako popisovati, ni pravi umetnik, in tedaj naj opusti opolzle predmete zaradi pohujšanja in zaradi dostojnosti. Naj ne bi Govekar nikoli pozabil, kar je sam na strani 21. za kvarno in pogubno spoznal. Izdajatelju „Salonske knjižnice“ pa želimo, da bi o drugem nje zvezku mogli izrekati ugodnejšo sodbo, nego o prvem. In to se zgodi gotovo, ako bode izpolnjeval, kar nam je obetal.

Rodoljubkinja.

na pr. specialist, naj odločuje vsaka zbornica v svojem delokrogu, kakor tudi o določbi glede honorarja, ker so krajevne razmere različne. Za zbornico, katera bo prihodnje leto vodila posle, izvolila se je vzhodno-gališka, in za sedež zborovanju Lvov. Po seji zbrali so se odposlanci in večina graških zdravnikov k skupnemu obedu. Drugi dan ogledali so odposlanci zdravilišče Gleichenberg. Goste je ljubeznivo sprejel načelnik zdravilišča grof Wickenburg in jim je z dr. Kralom razkazoval vse naprave in divni park. Večerni vlak odpeljal je vdeležence zopet v Gradec nazaj, kjer so si prijateljski pred odhodom segli v roke, in s klicem: „na svidenje v Lvovu!“ razšli se na vse kraje našega cesarstva.

Izvirni dopisi.

Iz Ziljske doline, 4. oktobra. (Nekaj posebnega o c. kr. brzojavnih uradih.)

„Službeno službeto, izražam prisenkny mestitko častitemir szavyenyl mraonovit živjo in unoma reta vseq mostom vekovita slava.

Sakersek.“

Kaj je to? bodete vprašali, g. urednik. Kdo naj to razume? Ali, potrpite malo, kmalu bodete zvedeli. To je Vam neki telegram, brzojav, ali kako že v Ljubljani pravite. Res je. Telegram je, in sicer koroški. V Borlah, v slovenski Ziljski dolini, je bil na dan 23. avgusta t. l. vmeščen kot župnik vrl duhovnik in rodoljub č. g. Ant. Šturm, koroški rojak. Sosedni župnik — oddaljen kake 3 ure od Borl — č. g. Sakelšek je oddal na slovenski postaji v Čajni — v Borle-Goriče — tudi na slovensko postajo, telegram, kateri je dospel imenovani dan v isti obliki, kakor stoji zgoraj. Kaj pa pomeni to, vprašate radovedni? Da, gospod urednik, pisalec teh vrstic in vsi, ki so pri g. Šturmu isti dan v gostih bili, niso bili toliko „kunštni“, da bi razvozlati ta gordijski vozle koroški. Slučajno je pa tako nanese, da je isti dan g. župnik oddajatelj sam prišel v Borle, kakor navlašč nam razvozlat to uganko. Uganka, oziroma brzojav, oddan na slovenskem Koroškem in odposlan na slovensko Koroško, se takole glasi: „Službeno zadržan, izražam prisrčno čestitko častitemu slavljenju. Gromoviti živijo in mnoga leta, vsem gostom vekovita slava!“

Sakelšek.“

Če ne verujete, g. urednik, evo Vam prilagam original brzojava. Bog se usmili! To so pač koroške razmere!

Politiški pregled.

V državnem zboru je včeraj dr. Ebenhoch vložil predlog o premembi šolskega zakona in Dipauli načrt okvirnega zakona.

Okvirni zakon. Tako so krstili načrt zakona, katerega predlaga katol. ljudska stranka, da potihne narodnostni boj v Avstriji. Državni zbor bi določil okvir, deželni zbori bi pa izdelali podrobne načrte, kako naj se izvedo v tem okviru določbe glede narodnostnih pravic. Rusini vseh strank so baje odločno proti temu zakonu. Tudi Slovenci se ne moremo prav nič zanašati na deželne zборе. Mogoče je, da naši poslanci ne bodo nasprotovali načrtu tega zakona, ker se sedaj gode Slovincem na vseh črtah krivice brez okvira. Vender kličemo našim poslancem: Bodite oprezni!

Prevoznina bi bil nov davek na osebe in blago, ki se vozijo po državnih in drugih železnicah. Prevoz na ladijah bi bil tega davka prost. Za leto 1898. bi znašala prevoznina 75 milijonov glđ., a pozneje bi se ti dohodki države zvišali. Davčni vijak dobro dela!

Podržavljenje opavske gimnazije daje Nemcem zopet povod, da se vznemirjajo in kličejo: Celje na severu! Doslej je vzdrževala to gimnazijo češka „Matica šolska.“ Najbolj muči Nemce misel, da bode „Matica“ lepe novce, katere je po krivici doslej porabljala za vzdrževanje te gimnazije, v prihodnje porabila na drugi postojanki. In mi Slovenci naj bi se ne vznemirjali, ker bode isto storil „Schulverein“, ko bode nehal podpirati kočevsko obrtno šolo s tisočaki, katerih plačevanje najbrže že letos prevzame država!

Nemški „Schulverein“ je imel na Dunaju dne 3. oktobra glavno skupščino. Nad zbirališčem je nekaj časa vihrala frankfurtarica, a so jo morali sneti. Podružnic se je po zglednicah udeležilo 346. Povabili niso nalašč niti župana dr. Luegerja, niti zastopnika vlade, ker so sklenili krepko klicati „pfui!“ mestu Dunaju. Dohodkov je imelo društvo l. 1896. skupaj 229 500 gld., 1000 gld. manj, kakor l. 1895. Povedal je pa blagajnik dr. Gross tudi novico, da je imel letos do konca avgusta „Schulverein“ 25.000 gld. manj dohodkov, kakor lani do istega časa, in da je dunajska mestna občina odtegnila podporo 3000 gld. Predlog, da bi spremenila se pravila in da bi izbacili se iz društva Židje, je padel, sprejet je bil pa predlog, da se smejo snovati židovske in nežidovske podružnice in da naj imovina, ako bi se društvo razšlo, ne pripade mestu Dunaju, ker je „Schulverein“ sovražen, ampak naj o njeni uporabi odločijo člani odbora. Predsednik dr. Weitlof je pridušal navzoče, da naj se usmilijo stiskanih Nemcev in bolj toplo podpirajo društvo.

V **Nemčiji** bodo kmalu nove volitve v državni zbor. Pričakujejo se velike izpremembe glede zastopnikov v novem zboru. Opozicija se nadeja, da bode mnogo sedežev pridobila. Splošne so pritožbe, da je v Nemčiji državni zbor le peto kolo pri ukrepah, katere delajo cesar in njegovi svetovalci. Nekdaj so Nemci z groznimi bojami slikali samodržca na severu in sedaj ga imajo doma!

Premembo ministerstva imajo na Španjskem, kjer je prevzel predsedstvo liberalcev Sagasta. Konservativci baje odlože častne službe. Tudi na Grškem je zopet na krmilu novo ministerstvo.

Rumunsko kraljico je filozofska fakulteta vseučilišča v Budapešti imenovala častno doktorico. Kraljica je znamenita pisateljica pod imenom „Carmen Silva“.

Domače novice.

Osebnosti. Ljubljanski okr. glavar marki Gozani je dobil naslov in značaj deželne vlade svetnika. — Direktor deželne bolnice, vladni svetnik dr. Alojzij pl. Valenta je na lastno prošnjo umirovljen; tem povodom mu je cesar izrazil svojo najvišjo zadovoljnost. — Imenovani so gg.: Franc Klemenčič, kancelijskim direktorjem druge vrste pri pomožnih uradih za Novo Mesto, Avgust Blechschmidt za Ljubljano; kancelijskim načelnikom druge vrste Josip Blaš za Ljubljano in Franc Koderman za Novo Mesto. Kancelijskima ravnateljema sta imenovana Pav. Grahovac v Celju za Maribor in Karol Quantschnigg v Celovcu, kancelijskima predstojnikoma pa L. Bergoc za Celje in Rikard Hardir v Celovcu. — G. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški je bil včeraj na graškem vseučilišču promoviran doktorjem medicine. — Ravnateljem tržaške gimnazije je imenovan profesor v Tridentu g. dr. Alojzij Pertner. — Naučni minister je imenoval g. Konrada Črnologarja, učitelja v Šmarji pod Ljubljano, konservatorjem c. kr. centralne komisije za umetnostne spomenike.

Volitev v pridobninske komisije. Danes je volil III. razred. Prodrli so kot pravi člani: kandidatje „Obrtne zveze za Kranjsko“. Izvoljeni so gg.: Fr. Štrukelj, M. Kunc in Fr. Šantelj, kot namestniki pa so dobili največ glasov gg.: J. Foederl, R. Kirbisich in K. Recknagel. Jutri voli IV. razred. „Obrtna zveza za Kranjsko“ priporoča gg.: Fr. Šturma, Ferd. Tumo, Fr. Barago in Ign. Čamernika; namestnike: Fr. Novaka, Al. Lenčka in N. Zuniča.

Kolesarska slavnost v Ljubljani je letos zaključila lepo vrsto narodnih slavnostij, katere smo tekom polletja praznovali Slovenci, da ž njimi proslavimo konečne vspehe dolgoletnega truda. Celjski, barkovljanski, vrhniški „Domi“, poslopje kranjske gimnazije, govore glasno, da Slovenci venderle napredujemo. Gotovo bi se ta napredek še znatno povečal, da smo v središču složni. Lastna naša gospodarska moč, ki se ni

bratila z Nemci, je letos slavila znatnih uspehov! Ob desetletnici kluba slovenskih kolesarjev „Ljubljana“, ki se je praznovala v Ljubljani v nedeljo 3. t. m. smo pa dobili Slovenci tudi prvo slovensko kolesarsko dirkališče. Dirkališče zavzema prostor med Lattermanovim drevoredom in železniškim tirom, kjer je bilo zadnja leta igrališče za otroke. Zgradilo se je po načrtih nadinženirja Tomšiča iz Zagreba. Urejeno je kaj praktično. Velikega pomena za šport so sebosno obširna stojišča, na katerih je prostora za stotine ljudi. Opazili smo na njem tudi prvo c. kr. prodajalnico tobaka s samoslovenskim napisom. Po zimi bode na dirkališču narodno dirkališče — konkurenca nemškemu podjetju — po letu se bode pa ondi dobil prostor tudi za razne igre. Okrašeno je bilo dirkališče bogato s slovenskimi in hrvatskimi zastavami. K slavnosti so došli od vseh strani slovanski kolesarji. Zastopana so bila mesta: Celje, Trst, Gorica, Novo Mesto, Kamnik, Samobor, Varaždin, Karlovec in Sisek. Že v soboto zvečer so se zbrali kolesarji v „Narodnem Domu“, kjer jim je ob navdušenih napitnicah prešel večer. V nedeljo zjutraj so imeli zajutrek v Švicariji. Švicarija je o tej priliki prvokrat razobesila slovenske zastave. Ob 3/4 na 12. uro je bil korso na kolesih po mestnih ulicah. Gledalcev je bilo neštevilno, a vse je bilo jako mlačno. Zdelo se nam je, kot bi se bratje Hrvatje vozili po tujem, a ne po slovenskem mestu. Zato pa je bilo tem živahnejše pri dirki. Karkoli je zavednega v Ljubljani, vse je prihitelo k otvoritvi prvega slovenskega dirkališča. Pri dirki je svirala vojaška godba. Pri dirki juniorov je zmagal g. Počkaj (tržaški Slovenec je prog 2 1/2 kroga = 1000 metrov prevozil v 2 min. 10 sek.); pri borbi za prvenstvo kluba slov. biciklistov „Ljubljana“ je zmagal g. Z. Bohinec (klub slov. bic. „Ljubljana“ 7 1/2 krogov = 3000 m prevozil je v 6 min. 28 1/2 sek.). Skoro takoj za njim je bil gospod Gorjanc, (klub slov. bic. „Ljubljana“, ki je isto prog 2 1/2 krogov = 1000 metrov prevozil v 6 min. 29 sek.); pri dirki gostov je bil prvi Zagrebčan gospod Roza Marcel (5 krogov = 2000 m prevozil je v 4 min. in 25 3/5 sek.). G. Marcel Roza je zmagal tudi pri jubilejski dirki (12 1/2 krogov = 5000 m prevozil v 10 min. 6 sek.), pri handicapu (7 1/2 krogov = 3000 m prevozil v 5 min. 30 1/2 sek.), pri vožnji na tandemih pa je g. Roza Marcel zmagal skupno z Zagrebčanom g. Iv. Dolovčekom (7 1/2 krogov = 3000 m prevozila v 7 min. 1 1/2 sek.) Pri dirki seniorov je zmagal g. I. Grims iz Varaždina (5 krogov = 2000 m prevozil v 3 min. 59 sek.) pri dirki „Zveze slovenskih kolesarjev“ si je zaslužil naslov „Zvezinega“ prvaka g. Gorjanc (12 1/2 krogov = 5000 m prevozil v 10 min. 25 3/5 sek.) Impozantne prizore je fotografiral narodni fotograf g. Davorin Rovšek. „Kolesarsko pesem“, zložil Korinjski, so razdeljevali na posebnih listkih. Darila zmagovalcem so se razdelila zvečer ob osmih v „Sokolovi“ dvorani „Narodnega doma.“ Dvorana je bila polna odličnega občinstva. Vrstile so se navdušene napitnice na — slogo. Napili so gg.: dr. Kapus hrvatskim gostom; dr. Kušar, hvaleč zmago slovensko-hrvatskega jedinstva, domovini; g. Solar (Hrvat), spominjajoč, da je kolo zblizalo „Hrvate in Slovence, slovenski zemlji; dr. Vodušek, trdeč, da bo Slovence družilo dirkališče in da smo močni, ako smo združeni, napil je občinskemu zastopu ljubljanskemu, ki je dal najlepši prostor za dirkališče, in županu Hribarju; Zarnik narodnemu ženstvu; Prosenc vzajemnosti s Hrvači, župan Hribar, želeč, da bi kolesarstvo vplivalo v narodnem oziru, ter da Ljubljana postane duševno središče Slovencev, kolesarjem kot boriteljem za narodne ideje; izročil je nato g. župan Hribar srebrni venec, dar občine ljubljanske, zmagovalcu g. Rozi Marcelu (Hrvat), pripomnivši, da naj bode ta venec spomin bratske ljubezni Slovencev in Hrvatov. Napivali so še dr. Gruber iz Varaždina Ljubljančanom; F. K. Souvan ml., Vesel, Gorup in Gombač. Pri slavnosti je zabavala vojaška godba, pogrešali so se pa pevci. Došlo je 12 brzozavnih pozdravov. Prvemu slovenskemu dirkališču želimo mnogo častnih dnij, želimo pa tudi, da bi se med slovenskimi kolesarji v Ljub-

ljani radi njega ne zanemarjala turistika, kakor jo mora gojiti vsako resno kolesarsko društvo.

Slovensko gledališče. Naša intendantca je pričela prebrskavati zaprašeni arhiv slovenskega gledališča. Tega koraka intendantce nikakor ne smemo prestrogo soditi. Mi menimo, da ima intendantca celo prav. „Rührstücker“ gori ali doli, na ljudstvo imajo ob izborni predstavi njihove osebnosti več dobrega vpliva, nego kak neumni krojač v „Bratu Martinu“, ali pa kake druge karikature novih dunajskih „Volksstückov.“ Kar se nas tiče, bi seveda videli na slovenskem odru rajši kako drugo igro, kakor „Starega korporala“, ali treba je potrpeti, če ljudstvu ugaja. In prepričani smo, da bo „Stari korporal“ pri nas sedaj tekmoval z „Mlinarjevo hčerjo“ in „Revčkom Andrejčkom“. V začetku je „Stari korporal“ jako dolgočasen, pozneje pa slede razburljivi prizori v toliki meri, da bodo gotovo tudi pri prihodnjih predstavah izzivali mnogo solz. Intendantca bi prav storila, da bi vsaj vsak mesec jedenkrat priredila predstavo za ljudstvo. Seveda bi se taka predstava ne smela vršiti, kakor zadnja nedeljo, v posebno proslavo. V nedeljo je bilo poleg tega še mnogo slovanskih gostov v Ljubljani, in z ozirom na to taka nedelja ni primerna za uprizoritev „Starega korporala.“ Igralo se je izborno. Ulogi, v katerih lahko igralec pokaže svojo umetnost, sta imela gg. Inemann in Kranjec. Starega poštenega korporala Šimna, ki se ves žrtvuje za svojega generala in njegovo dete, je predstavljal g. Inemann, intriganta župana Sova pa g. Kranjec. Oba pohvalimo brez fraz. G. Kranjca je še posebe pohvaliti radi elegantne njegove igre in radi razločnega izgovaranja besed. Naj bi i v bodoče imel na gledaliških deskah toliko sreče, kolikor jo je imel s svojo prvo večjo ulogo! Ostale uloge so vsakdanje. — Včeraj ni bilo opere „Karmen“, kakor je bilo naznanjeno, ampak bode šele jutri. To premembo opravičuje intendantca v sobotnem „Slov. Narodu“ tako-le: „Uzrok so težave z vojaško godbo . . . Za vajo ni dobiti orkestra niti danes, ko je nemška predstava, niti jutri, ko bode dirka, niti v ponedeljek, ko je vojaška parada. Občinstvo razvidi iz tega, s kakimi nepričakovanimi ovirami in težavami se je intendantci često boriti.“ — Res je to. Naši čitatelji se pa znabiti še spominajo, ko smo poročali, da je župan Hribar sklical enketo radi ustanovitve mestne godbe in povabil na posvetovanje zastopnike slovenskih in nemških dramatičnih pa glasbenih društev. „Vsi so prišli, vsi so prišli, samo En'ga ni bilo.“ Namreč predsednika dramatičnega društva. — V soboto 9. t. m. se bode, kakor čujemo, prvokrat predstavljala veledrastična izvirna igra R. Murnikova „Napoleonov samovar“, Stritarjev „Nosan“, dramatičnoval R. Inemann, in „Popolna žena“.

Zidarsko in tesarsko društvo je imelo v nedeljo, dne 3. oktobra, občni zbor v Hafnerjevi pivarni v Ljubljani. Zbralo se je nad 200 članov, ki so izvolili odbor, in sicer so bili skoro soglasno voljeni, za Ljubljano gg.: Mih. Srakar (predsednik), Fr. Macorati (podpredsednik), Iv. Bajželj (tajnik) in H. Magister (blagajnik); za Primorsko: Andr. Merlak, Ant. Merlak, Fr. Pregelj, Fr. Žigon (odborniki), Fr. Pregelj, Andr. Pregelj (namestnika); za Bezovik in okolico: Ant. Jevnikar, Fr. Mekinec, Fr. Anžič (odborniki), Fr. Anžič in Fr. Lampič (namestnika); za Gorenjsko: Ant. Nachtigall (odb.), Fr. Novak (nam); za Vič in okolico: Fr. Walla (odb.), Ant. Ažman (nam.). Za predsednika pevskega zboru g. Ant. Gutnik. Z velikim navdušenjem in krepkimi živio-klici se je vsprejel predlog g. Kobala, da naj se društvo imenuje „Slovensko zidarsko in tesarsko društvo“, kar dokazuje, da je narodna zavest dobro ukoreninjena tudi med delavci. Pevski zbor Renčanov je potem prepeval lepe pesmi. Nadejamo se, da se društveni odbor ne bode dal oplašiti od nikogar, in da bode kmalu ustanovil težko pričakovano in silno potrebno zidarsko šolo.

Jako žalostni glasovi prihajajo vsem slovenskim listom iz naših pokrajin. Včerajšnji „Slovenčev“ članek je naravnost obupen. Poroča namreč, kako grozno Slovenci nazadujejo na Korškem, kako nasproten je Slovincem celo nemški

katoliški list „Kärntner Zeitung“, v kako zagato je znani dopisnik „Vaterland“ spravi poslanca Grafenauerja, in da koroški Slovenci sploh več zborovati ne morejo. Naš klic ostane stari: Slovenci, podajmo si roke v medsebojno zvezo in pojdimo reševati potapljaljoče se brate z dejanji! Nehati pa morata prepri in mržnja na Kranjskem!

Na Jančah so v nedeljo, dne 3. oktobra, slovesno blagoslovili novo kapelico Matere božje.

Od Device Marije v Polju poleg Ljubljane se nam poroča, da bode g. knezoškof posvetil novo prenovljeno župnijsko cerkev v nedeljo dne 10. t. m. Kamnoseška dela je res umetno izvršil g. Ignacij Čamernik, kamnoseški mojster v Ljubljani; sosebno o mensi so se strokovnjaki jako laskavo izrazili.

Slovenski tehnik nas prosi, naj izročimo „Slovenskemu Narodu“ njegovo prošnjo, da uredništvo prekrsti zloglasni „strešni stol“ (Dachstuhl) v „Narodovih“ stavbinskih poročilih v „ostrešje“.

Promenadni koncerti. Vojaška godba svirala bo ob ugodnem vremenu meseca oktobra dne 3., 10., 17., 24. in 30., vselej ob polu 12. uri dopoldne v „Zvezdi.“ Radovedni smo, koliko bo zaigrala slovanskih točk.

O okrajni bolniški blagajni v Ljubljani se bode govorilo na shodu slovenskih krščansko-socialnih delavcev, ki se bode vršil v nedeljo v Ferlinčevi restavraciji.

Bogoslovcev je letos v Ljubljani 92, med temi so 4 eksternisti.

Novo Mesto je tako skromno mestice, da niti sosedni bratje ne vedo, kako se mu pravi po domače. „Hrvatska Domovina“ priporoča občinstvu, da naj daje milodare „za obč. bolnico milosr. braće kod Rudolfswertha“, ker je v tej bolnici 29 siromašnih Hrvatov.

Kje je slovenska narodna pivovarna? vprašuje nas več gospodov na dopisnici. Žele, da bi pripravljali odbor dal kaj glasu od sebe. Ali bode tudi „narodna pivovarna“ ostala samo jedna naših brezštevilnih „idej“?

V Beli Peči je 4. t. m. preminol večletni župan in solastnik tovarne Goepfinger & Co., g. Gustav Weiss, rodom Elzačan, pošten Nmec in mož plemenitega srca, poznan mnogim letovičarjem. Pokopan bode jutri 7. t. m. ob 11. uri dopoldne na domačem pokopališču.

Le po njih! Tudi „Edinost“ je obesila na veliki zvon „Narodovo“ obljubo, da bo „Narod“ prinašal poročila o nemških predstavah, in to radi tega, da stopi („Narod“) malo na prste ljubljanskim Nemcem. „Le po njih, saj drugega ne zaslužijo!“ vskliva pri tem „Edinost“. „Narodovih“ obljubljenih poročil pa le ni. Le po njih — tudi po tistih, ki se Nemcev boje!

Bohinjska železnica. Vlada ima že pripravljen načrt o železnici čez Ture in skozi Bohinj v Gorico. Vprašanje je, ali naj se zidata obe progji h krati.

Dopolnilna volitev v deželni zbor goriški za skupino mest in trgov Červinjan-Trbiž-Gradež bode dne 22. oktobra. Ker je dosedanji poslanec dr. Lovisoni obolel na duhu, je razpisana dopolnilna volitev.

„Šolski Dom“ v Gorici. Na drugem mestu prinašamo poziv za „Šolski Dom“ v Gorici. Na čelu „Šolskega Doma“ so gg.: Dr. Anton Gregorčič, predsednik, grof Alfred Coronini, podpredsednik, J. Berbuč, denarničar, Fr. Vo-

đopivec, tajnik, in dr. A. Rojic. Vsak dar sprejema hvaležno predsednik, ali denarničar.

Iz Solčave se nam javlja, da sta v gostilni Germel-Šturmovi dva nemška nacionalca, namreč neki Polzer ter šoštanjski fabrikant Woschnagg, slovensko knjigo za turiste z ostudnimi psokami na gostilničarja narodnjaka ter na ves slovenski narod onesnažila. Vrh vse surovosti prečrtal je imenovani Polzer podobo profesorja Frischaufa, častnega uda „Slov. planin. društva“, ter na njo zapisal „windischer Jud“. V občini vlada splošna razburjenost. Nekdaj je bilo geslo: Slovenec plačaj ter molči, a sedaj bomo ost obrnili ter rekli: Slovenec molči ter udari!

„Svobodni glasovi“, list rudečkarjev, dobil je tudi sotrudnika v Mozirju, bivšega dijaka Žigo Leikaufa. Komur je ta mladi mož znan, bo čestital socialnim demokratom na pridobitvi. „Gliha vkup štrih“.

Gornji Grad bode zapustil občeprijubljeni okr. sodnik dr. Fraidl. Akoravno po rodu Nmec, bil je Slovincem vselej pravičen. — Splošna radovednost pa nas tare, kdaj bo doslužil svoja leta graščinski oskrbnik Hofbauer, Nmec od podplata do glave, mož, ki se je nedavno vpričo slovenskih duhovnikov predrznil izreči: „Jetzt muss ich wieder slovenisch radebrechen“. O tem slavnem oskrbniku bomo prilično še kaj več povedali.

Čista nemška kri. Mariborsko učiteljsko društvo je hudo prijelo štajarsko učiteljsko zvezo, ker ima v svoji sredi še slovenske učitelje. Izvolilo si je pa to strogonemško mariborsko društvo za predsednika učitelja Sedlačka, za podpredsednika učitelja Prážaka in za tajnico učiteljico Zagorec. — Nemška kri!

Kje smo? Vojaška godba 87. pešpolka je svirala minolo soboto v Trstu „Die Wacht am Rhein“. To je moralo biti res lepo, opazovati — avstrijsko vojaško godbo pri delu za Velegermanstvo!

Proti italijanskemu vinu so imeli zagrebški krčmarji zborovanje in so se pritoževali, da jim uvoz italijanskih vin zelo škoduje.

Iz luči in teme. Zložil E. Gangl. Cena lepi knjigi, ki je izšla v Miličevi tiskarni v Ljubljani, je res jako nizka. Nadejati se je, da rodoljubno občinstvo poseže rado po tej knjigi ter s tem počasti slovensko učiteljstvo, čegar odlični član je pesnik E. Gangl. Knjiga stane 1 gl.

Na ladiji „Iki“, ki se je potopila pri Reki, je utonilo 23 oseb, ki so večinoma Hrvatje. Našlo se je 11 trupel, med njimi ono dr. Josipa Kopalika, bogoslovskega profesorja na dunajskem vsenčilišču. Rešilo se je 25 oseb. Potopljeno ladijo so vzdignili, privlekli na suho in našli v njej še vso pošto.

Društva.

Obrtniški shod bode v nedeljo 10. t. m. ob 10. uri dopoldne v Maličevi dvorani v Ljubljani. Skliče ga „Obrtna zveza za Kranjsko.“

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu septembru 1897. je 78 strank vložilo 20281 gl. 08 kr., 43 strank vzdignilo 6628 gl. 62 kr., 19 strankam se je izplačalo posojil 9750 gl., stanje vlog 298 551 gl. 68 kr., denarni promet 61246 gl. 31 kr.

„Južnoštajarska hranilnica“ v Celju sklenila je dne 28. t. m. pri svoji plenarni seji, da obrestuje tudi znanprej vloge po 4% in da ne

bode odtegnila strankam od obrestij nobenega davka, tako tudi rentnega davka ne; dalje da obrestuje vloge od vsakega 1. vlogi sledečega meseca in da prevzame hranilnične knjižice drugih hranilnic, ne da bi prenehalo obrestovanje. Vsakemu se pošljejo listki, tako da se vlaga brez poštnih stroškov.

Razpuščeno je občno delavsko izobraževalno pravovarstveno društvo za Primorsko.

Slovanski svet.

Velika češka slavnost na Dunaju bode dne 17. t. m. Dohodki slavnosti, pri kateri bodo sodelovala vsa dunajska češka društva, so določeni za zgrajenje češkega „Narodnega Doma“ na Dunaju. Izbruhi nemških listov o tej priliki kažejo, da se Nemci že pošteno boje za „nemški“ značaj Dunaja.

V Zagrebu je ustavljeno delovanje sabora po cesarskem ročnem pismu. Naj bi se skoro napravil mir med razburjenimi duhovi!

Starčevičev dom v Zagrebu pride na boben. Darov za ta dom se je nabralo 54.000 gl., stal je pa 113.000 gl. Nekateri Hrvatje imenujejo Starčevičev dom „prokletu kuću.“ Mi pa menimo, da bi bolj prav rekli: „Prokleta narodna nesloga, ki ne donese časti narodu hrvatskemu!“

O otvorjenju hrvatskega gimnazija v Zadru so demonstrovale Italijani na vse pretege. Tako rekoč pod bajoneti se je moralo vršiti vpisovanje.

Na višji dekliški šoli v Pragi je uveden tekoče leto ruski jezik kakor obligatni predmet, dočim se nemški sploh ne predava. Tako „Narod“. Da, da, taki so, „Narode“, bratje Čehi, tvojim kimovcem pa niti besedica „slovenski“ v naslovu naše mestne višje dekliške šole ni bila povšeči in je morala izpasti. Na češki trgovski akademiji v Pragi je ruščina obvezni predmet že šest let. Oba zavoda podpira mestna občina. Tudi na ljubljanski višji dekliški šoli naj bi se gospice začele učiti prvega slovanskega jezika! Izvrstno izobraženo gospodično, ki je zmožna učiti ruski jezik, imamo v Ljubljani.

Prvi novčeni zavod v Črni Gori se osnuje v Podgorici po Šulce-Deličevem sistemu.

Sibirska vojska. Te dni je unovačila Rusija v Sibiriji prvokrat 100.000 vojakov. Ta vojna moč v Sibiriji bode rastla od leta do leta. Nov strah za zapadni svet!

27 priporoča
svojo bogato zalogo vsakovrstnih
dežnikov in solnčnikov
po najnižji ceni.

Franc Rappold,
koncesijonirani studenčar v Ljubljani,

84 (3-2)

prevzema

vsa dela v vodnjakih

od najmanjših poprav do največjih podjetij po najnižjih cenah in se priporoča slavnemu občinstvu.

Naročila sprejema zastopnik

V. Keržišnik v Spodnji Šiški.

Ignacij Čamernik

kamossek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamosseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

nagrobnihih spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraskega kamna, katera točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stavbinska dela.